ANGAŽOVANJE MLADIH NA TEMU KLIMATSKE MIGRACIJE

SMJERNICE ZA RAD MLADIH

Klimatske promjene i migracije predstavljaju dva naizgled odvojena globalna pojma. Ali ove globalne teme su neraskidivo povezane. Jedno od najbitnijih svjetskih problema zaista je prisilno raseljavanje i migracija ljudi zbog posljedica klimatskih promjena uzrokovanih ljudskim djelovanjem, ili „klimatske migracije“.

Klimatske migracije su stoga tema kojom se treba baviti i u radu s mladima kako bi se mladi ljudi pripremili za izazove u današnjem svijetu. Ali koji je najbolji način da se pristupi ovoj složenoj temi? Sljedeće smjernice proizašle su iz naših fokus grupa sa omladinskim radnicima u 4 evropske zemlje (Slovenija, Bosna i Hercegovina, Španija i Austrija).

- **EDUKACIJA POČINJE SA TOBOM**
  informirajte se o uzrocima, dinamici i posljedicama klimatske krize kao i o migracijskim kretanjima koja se mogu očekivati zbog klimatske krize. Međutim, jednako važna kao i svijest o problemu je svijest o rješenju. Šta se može učiniti pojedinačno i kolektivno da što brže dođemo do nulte emisije i da se što bolje prilagodimo već postojećim posljedicama klimatske krize? Kako se možemo suprotstaviti prisilnoj migraciji zbog klimatske krize i kako da što bolje upravljamo nadolazećim migracijskim tokovima? Upoznajte se sa metodama i alatima za rad sa mladima na ovu temu.
- **KOMPLEKSNOST TEME UČINITI RAZUMLJIVIJOM**
  to je najbolje uraditi na konkretnim životnim primjerima. Koristite studije slučaja (case studies) da pokažete kako su ljudi na drugim mjestima u svijetu, ali i u neposrednom okruženju pogođeni klimatskim promjenama i zbog toga su prisiljeni migrirati. Ili ukazati na resurse koje ljudi imaju koji im pomažu da ostanu u pogođenim područjima.
- **UČINITI VEZE VIDLJIVIM**
  i komunicirajte na način koji je prikladan za ciljanu grupu. Pobrinite se da uspostavite vezu sa životom mladih i veze sa drugim socio-ekonomskim aspektima koji ih na ovaj ili onaj način utiču (moguća zaposlenja, stambena kriza, inflacija, energetska kriza itd.).
- **PRONALAŽENJE LIČNOG PRISTUPA TEMI**
  niko se ne može posvetiti rješavanju svih problema ovog svijeta u isto vrijeme. Najlakše je uključiti se tamo gdje se neko osjeća lično pogođen i ima volju da napravi promjenu. Za jednu osobu to su ženska prava, za drugu osobu borba protiv gladi, za treću očuvanje biodiverziteta.

Sva ova i mnoga druga pitanja ukrštaju se s pitanjem klimatskih migracija. Podržite mlade ljude u pronalaženju vlastitog ličnog pristupa.

- ## SARADNJA I DISCIPLINARNOST

  Radite zajedno u školi sa drugim nastavnicima iz drugih predmeta kako biste se na interdisciplinaran način bavili temom klimatskih migracija. Ovo ne samo da štedi vremenske resurse, već takođe garantuje da se tema posmatra iz različitih uglova. U omladinskom radu, druge omladinske organizacije, javni sektor, inovativne kompanije ili razni stručnjaci također mogu unijeti nove aspekte.

- ## OHRABRI

  Višestruke krize (korona, rat, klimatska katastrofa) zahtijevaju mnogo od mladih ljudi. Važno je dati mladima hrabrost i ukazati na mogućnosti za djelovanje kako bi mogli pozitivno gledati u budućnost. Strah nije dobar pratilac. To može dovesti od potiskivanja problema do depresije ili čak (nasilnog) ekstremizma u borbi protiv klimatskih promjena

- ## BEZ KRIVICE

  Današnja omladina će morati igrati odlučujuću ulogu u oblikovanju razvoja u narednim decenijama i osigurati da planeta ostane nastanjiva za njih i za buduće generacije. Međutim, mladi ljudi nisu odgovorni ni za greške iz prošlosti ni za sadašnje stanje. Stoga je važno ne kriviti mlade ljude. Također je važno da ne doživljavate mlade ljude kao one koji će uticati na klimatske promjene. Pogotovo imajući u vidu da mladi imaju mnogo manju političku moć u odnosu na druge grupe.

- ## RADIJE INSPIRISATI NEGO PROMJENITI

  Isticanje dobrog ponašanja motivira više od jednostavnog ukazivanja na greške. Postavljanje primjera ispravnog ponašanja je inspirativnije nego govoriti mladima šta da rade, a šta ne.

- ## PERFEKCIONIZAM JE NEPRIJATELJ DOBRA

Potreba za perfekcionizmom može biti paralizirajuća. Da bismo obuzdali klimatske promjene, nije nam potrebno malo ljudi koji žive savršeno u klimatski neutralnim životom. Potrebni su nam milioni ljudi koji to pokušavaju i žive u neperfektnim uslovima.

- ✓ **MOGUĆ JE I ODRŽIVI NAČIN ŽIVOTA BEZ PUNO NOVCA**

Održiv izbor ne mora biti skuplji. Proizvodnja domaćeg povrća ne košta mnogo, polovno je ne samo jeftinije nego štedi i mnogo resursa i štetnih gasova, vožnja biciklom je daleko jeftinija nego mopedom ili automobilom.

- ✓ **UČINITE UTICAJ VIDLJIVIM**

Ljudi žele da vide da zaista mogu napraviti razliku – barem na lokalnom nivou. Uticaj mladih treba biti vidljiv i istaknut. Stoga razmislite o tome kako se uspjeh mladih može dokumentirati i slavite uspjehe.

- ✓ **PROMOVISATI POLITIČKU PREDSTAVLJENOST**

Podizanje svijesti ide dalje od individualnih izbora i govorimo o više od pravedne potrošnje. Pokažite mladima kako da se zalažu za različite okvirne uslove.

- ✓ **IZBJEGAVAJTE POLITIČKO RAZVOĐENJE**

Mnoge važne odluke se donose na političkom nivou. Ako ljudi dožive da se odluke donose na političkom nivou protiv njihovih interesa, lako se mogli razočarati. Tu može pomoći isticanje uspješnih priča, ali i spoznaja da je često potrebna upornost dok se stvari ne promijene.

- ✓ **PRIČANJE O STRUKTURAMA VLASTI**

Mnogi mladi ljudi se osjećaju nemoćno i kao da ne mogu ništa. Otvoreno se obratite ovim strukturama moći,

pokažite mladim ljudima gdje oni zapravo mogu sami napraviti promjenu, ali i koje mogućnosti postoje za rad na razbijanju i promjeni preovlađujućih odnosa moći.

✓ OZBILJNO UZIMANJE U OBZIR MLADIH LJUDI I PROMOVISANJE UČEŠĆA

Ništa nije demotivirajuće od toga da se ne čuju njihove brige i problemi, ali i njihove prijedloge i ideje. Razmislite o tome koje mjere možete poduzeti da im date veći glas i mogućnosti za učešće u vašoj organizaciji, ali i u vašoj zajednici. Stvoriti prilike za mlade ljude da iskuse samoefikasnost u lokalnoj sredini.

✓ POTRAŽITE PRIMJERE NAJBOLJIH PRAKSI ZA BOLJI ANGAŽMAN MLADIH

Brojne grupe mladih već su vodile kampanju na temu klimatskih promjena ,i za prava i integraciju migranata. Ima puno toga za naučiti i inspirirati se iz postojećih ili prošlih uspješnih projekata.

✓ ZAJEDNO NAĐITE RJEŠENJA I NOVE IDEJE

Kada steknete svijest o problemu, važno je krenuti u akciju. Ovo najbolje funkcionira u grupi, gdje svaki pojedinac može doprinijeti svojim idejama i talentima. Možete istražiti dodatna tri načina aktiviranja: zagovaranje, mobilizacija ili organiziranje mladih i zajednica.

DODATNI MATERIJALI

- **Beyond the Tales:** "Iznad Priča"
- **LDA Mostar:**
  - Projekti vezani za migracije: https://www.ldamostar.org/portfolio_category/migracije/
  - https://www.ldamostar.org/portfolio/impact/
  - https://www.ldamostar.org/portfolio/snapshots-from-the-borders/
  - https://www.ldamostar.org/portfolio/snapshots-from-the-borders/
- **Profil klimatskog rizika/promjena: Bosna i Hercegovina**
  - https://www.climatelinks.org/countries/bosnia-and-herzegovina
  - https://www.climatelinks.org/resources/climate-risk-profile-bosnia-and-herzegovina
- **Matrijali i metode:**
  - USAID-ov alat za skrining i upravljanje klimatskim rizicima: https://www.climatelinks.org/resources/usaid bosnia-and-herzegovina-development-cooperation-strategy-cdcs-annex-climate-change
  - https://climate.nasa.gov/effects/
  - https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/bosnia-and-herzegovina/vulnerability
  - https://cdn.sei.org/wp-content/uploads/2021/10/bih-esap-db-gesep-and-climate-change-final-eng.pdf
  - https://rhmzrs.com/wp-content/uploads/2019/01/Prvi-nacionalni-izvjestaj-BiH-o-klimatskim-promjenama.pdf
- **Platforme:**
  - Climatelinks USAID'S Global Knowledge Platform https://www.climatelinks.org/
- **UNDP (United Nations Development Program) u Bosni i Hercegovini:**
  - Projekat unapređenje procesa Plana adaptacije (eng. National Adaptation Plan –

NAP) za srednjoročno planiranje ulaganja u sektore osjetljive na klimatske promjene u Bosni i Hercegovini: https://www.undp.org/bs/bosnia-herzegovina/projects/nap-projekat
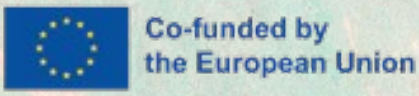
The Guidelines where created as part of the Beyond The Tales Project. The project is co-financed by the EU Erasmus program. The contents and materials made during the project are a product of the authors. The comission is not responsible for use of this information.